

Синиця В. А., аспірант

Київський національний університет технологій та дизайну

КРЕАТИВНІСТЬ ТА ІННОВАЦІЇ: СИНЕРГІЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Анотація. Розглянуті сучасні тенденції у розвитку креативних галузей та їх вплив на економіку. Проаналізовано результати останніх наукових досліджень та публікацій щодо взаємодії між креативністю та інноваціями у контексті економіки. Виявлено ключові чинники, що впливають на успішну інтеграцію креативних підходів у процес інноваційної діяльності та надано рекомендації щодо оптимізації взаємодії між креативністю та інноваціями для підвищення ступеня конкурентоспроможності та сталості економічного розвитку України.

Ключові слова: креативні індустрії, інновації, економічний розвиток, культурна індустрія, мистецтво, креативність, культурна дипломатія, культурна спадщина.

Synytsia V.

Kyiv National University of Technologies and Design

CREATIVITY AND INNOVATION: SYNERGY IN THE UKRAINE ECONOMY

Abstract. The results of recent scientific research and publications on the interaction between creativity and innovation in the context of the economy are analyzed. Key factors have been identified that influence the successful integration of creative approaches into the process of innovation and recommendations for optimizing the interaction between creativity and innovation to increase the degree of competitiveness and sustainability of economic development of Ukraine.

Keywords: creative industries, innovation, economic development, cultural industry, art, creativity, cultural diplomacy, cultural heritage.

Вступ. У сучасній глобальній економіці, що стрімко розвивається, творчість та інновації стають ключовими факторами для успіху. Динамічна взаємодія між цими двома силами не тільки сприяє економічному зростанню, а й формує саму структуру галузей та суспільств. Такі симбіотичні відносини між творчістю та інноваціями становлять основу процвітаючої економіки, що сприяє розвитку культури постійного вдосконалення, адаптивності та далекоглядного мислення. Творчість, джерело нових ідей, перспектив і підходів є каталізатором змін. Це дає людям та організаціям можливість подивитися на проблеми з іншої сторони, кинути виклик встановленим і застарілим нормам, переосмислити можливості. Тим часом, інновації перетворюють ці творчі бачення на відчутні рішення, продукти та послуги, які задовольняють нагальні потреби та використовують можливості, що виникають. Разом вони прокладають шлях до сталого прогресу, просуваючи вперед галузі та країни.

Останні дослідження та публікації в галузі економіки та креативних індустрій звертають увагу на значущий вплив креативності та інновацій на економічний розвиток. Питання розвитку креативності та інновацій досліджували О.М. Тімонін, Ю.М. Сиваш [1], А.Г. Жарінова [2], А.А. Пакуліна, А.С. Євсєєв [3], та інші. Аналіз даних досліджень свідчить про те, що країни, які активно розвивають та підтримують креативні галузі, мають набагато більшу ймовірність досягти сталого економічного зростання та підвищити конкурентоспроможність на міжнародному ринку.

Проте, попри накопичений досвід та відомості, існують невирішені аспекти в цій проблематиці. Зокрема, важливо детальніше розглянути механізми взаємодії між креативністю та інноваціями на різних етапах економічного циклу. Також, необхідно вивчити вплив зовнішніх чинників, таких як регулююча політика та міжнародні відносини, на цей процес. У даній статті докладніше розглянемо ці аспекти та

проаналізуємо способи оптимізації взаємодії між креативністю та інноваціями для досягнення більш стабільного та ефективного економічного зростання, особливо, в часи війни.

Постановка завдання: виходячи з вищенаведеного, мета дослідження полягає в ретельному аналізі взаємодії між креативністю та інноваціями у контексті економічного розвитку України. Дослідження спрямоване на виявлення ключових факторів та механізмів, що підтримують вплив креативних індустрій на економічне зростання, а також розкриття можливостей оптимізації цієї взаємодії для досягнення сталого та конкурентоспроможного економічного розвитку країни.

Результати досліджень. Креативні індустрії представляють собою сектор економіки, в якому створюється та виробляється культурний та творчий контент, що має значний естетичний, культурний та інтелектуальний потенціал. Вони охоплюють широкий спектр індустрій, таких як музика, кіно, візуальне мистецтво, література, дизайн, архітектура та інші, які базуються на творчості та інтелектуальній власності [4]. Інновації - це процес створення та впровадження нових ідей, продуктів, технологій або процесів, які приносять позитивні зміни в економіці, суспільстві та інших сферах діяльності. Інновації можуть бути технологічними, соціальними, культурними, економічними та іншими, та можуть включати в себе впровадження нових продуктів, послуг, методів виробництва, підходів до управління та інше [5].

Синергія між креативними галузями та інноваціями відображає взаємодію і взаємопідсилення цих двох сфер. Креативні галузі надають інноваціям творчий та культурний контекст, а інновації надають креативним галузям нові технології та можливості розвитку. Наприклад, використання новітніх технологій у виробництві кіно чи створення візуальних ефектів може значно підвищити якість та естетичний потенціал фільму. Ця синергія створює сприятливі умови для появи нових ідей, продуктів та технологій, що можуть змінити спосіб, яким ми сприймаємо та використовуємо культурний контент. Водночас, це сприяє економічному розвитку, підвищенню конкурентоспроможності та покращенню якості життя в суспільстві.

Креативні індустрії знаходяться у стратегічному положенні для сприяння економічному зростанню та є одним із найважливіших компонентів політичного порядку денного в сучасних економіках більшості країн світу [6]. Економіка, заснована на знаннях, відіграє вирішальну роль в креативних індустріях. Вони є новими двигунами економічного зростання та основними джерелами інновацій. В останні десятиліття динамічному зростанню креативних індустрій сприяла поява цифрових технологій та ряд чинників, пов'язаних із їхньою взаємодією, наприклад:

1. Зростання попиту на цифровий контент: Креативні індустрії, такі як медіа, розваги, музика та видавництво, створюють великі обсяги контенту. Цей контент став важливим драйвером для розширення цифрових платформ та технологій, таких як Інтернет, соціальні мережі та стрімінгові сервіси.

2. Зростання творчих інструментів: Креативні індустрії розробляють нові програми та інструменти для обробки і створення контенту. Це включає в себе графічне програмне забезпечення, аудіо та відеоредактори, а також інші творчі інструменти. Ці інструменти стали доступними для широкої громадськості, що сприяло росту креативних здібностей та інтересу до цифрових технологій.

3. Еволюція цифрових медіа: Креативні індустрії змушені були адаптуватися до змін у споживацькому підході до контенту. Це призвело до розвитку цифрових медіа, які надають доступ до контенту через Інтернет. Цифрові медіа, такі як цифрова музика та відеострімінг, стали суттєвими компонентами сучасних креативних індустрій.

4. Зростання ринку онлайн-торгівлі: Креативні індустрії створюють нові можливості для онлайн-торгівлі та цифрового маркетингу. Це означає, що цифрові технології, такі як електронні комерційні платформи, платіжні системи та аналітика, розвиваються для задоволення потреб креативних секторів.

5. Взаємодія з аудиторією: Цифрові технології дозволяють креативним індустріям взаємодіяти безпосередньо з аудиторією. Соціальні мережі та платформи для спільного створення контенту дозволяють залучати споживачів у процес створення та розповсюдження контенту.

Динамічний розвиток креативних індустрій стимулює інновації в сфері цифрових технологій, які, в свою чергу, розширюють можливості для розвитку креативних галузей та підвищують їх вплив на економіку і суспільство. Розквіт креативних галузей та використання цифрових технологій підвищують престиж України на міжнародному рівні. Креативні та інноваційні рішення здатні привернути увагу світового співтовариства та сприяти встановленню дипломатичних та економічних відносин [7]. Взаємодія креативних індустрій та цифрових технологій впливає на Україну, сприяючи економічному розвитку, підвищенню культурного впливу та покращенню інноваційного потенціалу країни. Цей симбіоз відкриває нові можливості для творчості та піднесення загального рівня життя в Україні.

У сучасних умовах геополітичних та економічних викликів, які виникли в результаті війни, розпочатої країною-терористом росією проти України, важливо зрозуміти роль креативних галузей та інновацій в підтримці оборонної промисловості. В цьому контексті, креативність та інновації набувають важливого значення як фактори, що забезпечують не тільки технологічну перевагу, але й важливішу економічну та стратегічну відповідь на такі потужні виклики.

Креативні галузі, такі як інформаційні технології, дизайн, аудіовізуальні мистецтва та архітектура, вносять важливий вклад у підтримку оборонної промисловості. Вони забезпечують розробку та виробництво новітніх технологій, які можуть бути застосовані у військовому виробництві. Наприклад, розробка високотехнологічних систем зв'язку, кіберзахисту та електронної боротьби є невід'ємною частиною важливих оборонних завдань [8].

Креативні галузі, такі як дизайн, інформаційні технології, медіа та інші, відіграють важливу роль у вирішенні завдань оборонної промисловості. Дизайн може покращити ергономіку та функціональність військових систем, зробивши їх більш ефективними та зручними для військових. Інформаційні технології сприяють розвитку систем зв'язку, шифрування та аналізу даних, що є критичними для комунікації та розвідки на полі бою. Інноваційний підхід у поєднанні з креативністю в оборонній промисловості, може перевершити суто технічні аспекти, охоплюючи такі сфери, як логістика, управління ресурсами та стратегічне планування. Впровадження сучасних методів управління та аналізу здатне покращити ефективність виробництва та забезпечити потрібні ресурси для виготовлення військового обладнання.

Взаємодія креативних галузей та інновацій з оборонною промисловістю є критично важливою для успішного ведення військових операцій в умовах війни. Впровадження сучасних технологій, розробка інноваційних рішень та оптимізація логістичних процесів можуть значно підвищити ефективність та результативність військових операцій. Успіх цієї взаємодії є ключовим для забезпечення безпеки та суверенітету України в нинішніх складних геополітичних умовах. Також, він є можливим лише завдяки цілеспрямованому фінансуванню та підтримці з боку держави та органів місцевого самоврядування, адже крім нової бруківки та асфальтів є важливіші напрями (табл. 1).

Таблиця 1

**Пропоновані напрями фінансування креативних галузей,
для підтримки оборонної промисловості України**

№	Напрями фінансування	Загальні відомості
1	Дослідження та розробки (R&D)	Фінансування досліджень та розробок у галузі креативних індустрій та інновацій дозволить розробляти сучасні технології та продукти для оборонної промисловості.
2	Створення інноваційних лабораторій та інкубаторів:	Створення спеціалізованих лабораторій та інкубаторів дозволить об'єднати талановитих фахівців, стартапи та інноваторів для спільної роботи над проектами у галузі оборонної промисловості.
3	Підтримка молодих талантів та освіта	Виділення коштів на освіту, стажування та навчання молодих спеціалістів у сферах, що є критичними для оборонної промисловості, сприятиме формуванню кваліфікованого кадрового потенціалу.
4	Цифрові технології та кібербезпека	Інвестування у розробку та впровадження сучасних цифрових технологій та засобів кібербезпеки дозволить забезпечити надійну захист важливих об'єктів оборонної інфраструктури.
5	Розвиток спільної галузі (Dual-Use Technologies):	Фінансування проектів, що спрямовані на розробку технологій та продуктів, які можуть бути використані як у галузі цивільного виробництва, так і в оборонній сфері.
6	Міжнародні партнерства та колаборації	Фінансування програм співпраці з міжнародними організаціями, державами-партнерами та приватним сектором дозволяє впроваджувати найкращі практики та технології українського оборонного виробництва.
7	Модернізація та оновлення виробництва	Фінансування проектів з модернізації виробничих потужностей та впровадження сучасних технологій виробництва дозволяє підвищити продуктивність та якість виробництва в оборонній галузі.

Джерело: сформовані пропозиції автора, на основі [9].

Ці напрями фінансування важливі для забезпечення високого впливу Креативних Галузей та Інновацій на Оборонну Промисловість України, що в свою чергу сприятиме зміцненню обороноздатності країни в умовах геополітичних викликів.

Також, ефективна взаємодія між креативністю та інноваціями вимагає сприяння в сприятливе середовище та інфраструктури для розвитку креативних секторів з кількох ключових причин:

- Стимулювання творчого процесу: Створення спеціальних майданчиків та творчих просторів надає творцям можливість спілкуватися, обмінюватися ідеями та сприяє народженню нових концепцій та проектів. Це середовище надихає на творчість та сприяє розвитку креативних індустрій.

- Підтримка стартапів та малих бізнесів: Забезпечення фінансової підтримки та консультативної допомоги стартапам та малим підприємствам у креативних галузях створює умови для їхнього зростання та розвитку. Це дозволяє новим талановитим командам впроваджувати свої ідеї та технології.

- Розробка інноваційних освітніх програм: Впровадження освітніх програм, що спрямовані на розвиток креативного мислення та навичок інноваційного процесу,

підготовку фахівців, спроможних працювати у сферах, де креативність та інновації є ключовими компонентами.

- Створення інфраструктури для розвитку креативних галузей: Виробничі та творчі простори, лабораторії, спеціалізовані площадки для проведення подій та виставок - це необхідні компоненти інфраструктури для розвитку креативних галузей.
- Підтримка міжнародної співпраці та експорту: Сприяння виробникам та творцям в розширенні їхнього присутності на міжнародному ринку, а також в укладанні міжнародних партнерств та співпраці.
- Фінансування досліджень та розробок: Надання фінансової підтримки дослідникам та розробникам важливо для створення інноваційних продуктів та технологій.

Ці заходи створюють сприятливе середовище, яке сприяє взаємодії креативності та інновацій, що в свою чергу стимулює розвиток сучасних галузей та сприяє творенню нових можливостей для економічного та суспільного розвитку.

Висновки. Провівши дослідження, можна зробити висновок, що креативні галузі створюють нові ідеї та продукти, які збагачують культурне спадкування та сприяють творчому розвитку суспільства. Інновації, незалежно від того, чи стосуються вони технологій, соціальних змін, економічного розвитку чи іншого, дозволяють виробляти нові продукти, удосконалювати процеси та розробляти нові підходи до розв'язання складних проблем.

Синергія між креативними галузями та інноваціями створює сприятливі умови для з'єднання культурного та технологічного спадкування. Ця взаємодія сприяє народженню нових ідей, продуктів та технологій, що впливають на всі сфери життя суспільства. Креативність спільно з інноваціями розкриває потенціал для сучасного розвитку та змінює обличчя України в глобальному контексті навіть, в умовах війни. Спільна праця, підтримка креативних індустрій та інновацій, а також створення сприятливого середовища для розвитку творчого та технологічного потенціалу в Україні є ключовими завданнями на шляху до подальшого зростання та впливу на майбутнє країни.

Дослідження підтверджує, що креативність та інновації є важливими чинниками, що сприяють економічному розвитку. Креативність, яка виражається в здатності генерувати нові ідеї та підходи, є початковим каменем будівництва інновацій. В свою чергу, інновації перетворюють ці ідеї в реальні продукти, послуги та рішення, що мають практичний вплив на суспільство та економіку. Важливим аспектом є те, що креативність не є привілеєю лише окремих особистостей чи галузей, а може бути стимульована та розвиватися в різних секторах економіки. Враховуючи потенціал креативних індустрій, можна стимулювати інноваційні процеси у різних сферах, включаючи технології, виробництво, освіту та соціальні послуги.

Дослідження також підкреслює, що ефективна взаємодія між креативністю та інноваціями вимагає сприяння в сприятливе середовище та інфраструктури для розвитку креативних секторів. Це включає в себе створення майданчиків для творчості, підтримку стартапів та малого бізнесу в креативних галузях, а також розробку інноваційних освітніх програм.

Список використаної літератури

1. Тімонін О. М., Сиваш Ю. М. Креативність як чинник інноваційної діяльності підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2016. № 11. С. 177–181.
2. Жарінова А. Г. Інформація, значення і креативність як основні ресурси інтелектуального капіталу. *Актуальні проблеми економіки*. 2014. № 10. С. 6–11.

3. Пакуліна А. А., Євсєєв А. С. Інноваційна та креативна економіка як умова модернізації національного господарства України. *Економіка та суспільство*. 2018 № 16. С. 192–200.
4. Креативні індустрії. URL: <https://v.gd/Pwp7a3>.
5. Інновації. URL: <https://buklib.net/books/37223/>
6. Cornell University, INSEAD, and WIPO (2018): The Global Innovation Index 2018: Energizing the World with Innovation. Ithaca, Fontainebleau, and Geneva.
7. Сербін О., Галаган Л. Інновації в науці як чинник розвитку знаннєвого середовища. *Вісник Книжкової палати*. 2012. № 5. С. 1–2.
8. Яковенко Р. В., Чернега А. М. Інноваційна діяльність в Україні: проблеми та перспективи. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. *Економічні науки*. 2012. № 22 (2). С. 434–439.
9. Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2023 рік: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.03.2023 № 221-р.